

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3Tos/61/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318010069
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriána Považanová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6318010069.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Adriány Považanovej a sudcov JUDr. Mária Šuleja a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD., v trestnej veci odsúdeného H. O. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 16. júna 2021, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/34/2018 zo dňa 14.04.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/34/2018 zo dňa 14.04.2021 a okresnému súdu u k l a d á , aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 3T/34/2018 zo dňa 14.04.2021 samosudca Okresného súdu Brezno podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. vyslovil, že odsúdený H. O., nar. XX.XX.XXXX, sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia vo veci Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/34/2018 a vykoná trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Podľa § 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Tr. zák. odsúdeného na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený v zákonnej lehote sťažnosť, a to podaním doručeným okresnému súdu dňa 13.05.2021. Uviedol, že si je vedomý dlhu, ktorý má voči matke svojho syna H., G. F., ale v rámci svojich možností dlh na výživnom splácal, čo môže aj zdokladovať. K sťažnosti priložil podací lístok k poštovému poukazu zo dňa 13.04.2021 o úhrade sumy 250 eur na adresu poškodenej G. F.. Požiadal, aby v predmetnej veci bolo vykonané verejné zasadnutie, na ktorom preukáže svoju nevinu.

K sťažnosti odsúdeného sa vyjadril okresný prokurátor, a to podaním doručeným okresnému súdu dňa 20.05.2021. Navrhol sťažnosť odsúdeného zamietnuť ako nedôvodnú.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného bola dôvodne podaná.

Krajský súd zo spisového materiálu zistil, že trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/34/2018 zo dňa 09.03.2018 bol odsúdený uznávaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, výkon ktorého mu bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky. Zároveň mu bola podľa § 51 ods. 4 písm. d) Tr. zák. uložená povinnosť, aby v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia uhradil zameškané výživné, a to G. F., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 1.890,22 eur a H. O., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 501,14 eur. Uvedený trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 03.05.2018, odsúdenému preto plynula skúšobná doba podmienenečného odsúdenia od 04.05.2018 do 03.05.2020.

Po uplynutí skúšobnej doby okresný súd skúmal správanie odsúdeného počas jej plynutia. Zo záverečnej správy probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 22.06.2020 zistil, že odsúdený nereagoval na výzvu na preukázanie splatenia dlhu na výživnom. Poškodená G. F. písomne oznámila, že odsúdený jej počas skúšobnej doby z dlžnej sumy 1.890,22 eur uhradil sumu 230,94 eur a ku dňu 10.06.2020 dlh na výživnom predstavoval sumu 1.659,28 eur. Poškodený H. O. písomne potvrdil, že zameškané výživné vo výške 501,14 eur mu uhradené nebolo. Okrem toho odsúdený si počas skúšobnej doby opäť neplnil vyživovaciu povinnosť a je trestne stíhaný pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. c) Tr. zák. Z tohto dôvodu dal probačný a mediačný úradník okresnému súdu návrh na zváženie premeny podmiennečného trestu odsúdenému.

Následne bolo zistené, že na odsúdeného bola na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 4T/62/2020 podaná obžaloba pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. c) Tr. zák. Okresný súd v tejto veci vydal dňa 07.07.2020 trestný rozkaz, ktorým ho uznal vinným zo žalovanej trestnej činnosti v podstate na tom skutkovom základe, že od 20.03.2018 až do jeho vydania neprispieval na výživu svojej dcéry O. O., nar. XX.XX.XXXX, výživným vo výške 49,79 eur mesačne, ktoré mal zasielať vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám jej matky G. F., v dôsledku čoho nezaplatil G. F. na výživnom sumu vo výške 507,06 eur vyčíslenú do mesiaca jún 2020 vrátane. Trestný rozkaz nenadobudol právoplatnosť z dôvodu podania odporu odsúdeným.

Podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. veta prvá, ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a riadne vykonal iné uložené sankcie a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmiennečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby.

Zo zápisnice o verejnom zasadnutí zo dňa 14.04.2021 je zrejme, že okresný súd vo veci rozhodol v neprítomnosti odsúdeného, na čo boli splnené zákonné podmienky. Aj napriek uvedenému krajský súd dospel k záveru, že takýto postup okresného súdu bol predčasný, keďže v doterajšom konaní nebolo jednoznačne preukázané, v akom rozsahu odsúdený plnil súdom uloženú povinnosť uhradiť zameškané výživné. Tu je potrebné poukázať na to, že voči odsúdenému je aktuálne Okresným súdom Brezno vedené pod sp. zn. 4T/62/2020 ďalšie trestné konanie, a to pre totožnú trestnú činnosť páchanú odsúdeným bezprostredne po doručení mu trestného rozkazu v predmetnej trestnej veci. Súčasťou spisového materiálu sú fotokópie podacích lístkov k poštovému poukazu na adresu, kde adresátom je poškodená G. F., matka mal. O. O. a poškodeného H. O. a z týchto však nie je zrejme, či sa zo strany odsúdeného jednalo o úhradu bežného alebo zameškaného výživného. Zároveň vo vyjadreniach poškodenej G. F. sú rozpory ohľadom úhrady zameškaného výživného, keď podaním zo dňa 10.06.2020 na výzvu probačného a mediačného úradníka oznámila, že odsúdený jej zo zameškaného výživného na dcéru uhradil sumu 230,94 eur, následne však na verejnom zasadnutí okresného súdu dňa 14.04.2021 už tvrdila, že zameškané výživné jej uhradené nebolo v žiadnom rozsahu. Uvedené vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia, kde je konštatované, že odsúdený zameškané výživné neuhradil v žiadnej sume, nakoľko ku dňu konania verejného zasadnutia nemal uhradené ani bežné výživné na dcéru O. po právoplatnosti trestného rozkazu vo veci 3T/34/2018. Pri tomto tvrdení však okresný súd zrejme vychádzal len z výpovede matky poškodenej a kópií ňou predložených podacích lístkov, keďže na verejnom zasadnutí dňa 14.04.2021 spis Okresného súdu Brezno sp. zn. 4T/62/2020 nemal pripojený, a z tohto ako listinné dôkazy vykonal len vydaný trestný rozkaz a zápisnicu z hlavného pojednávania zo dňa 03.03.2021. Závery okresného súdu o tom, v akom rozsahu odsúdený v inom konaní plnil povinnosť hradiť bežné výživné tak bez poznania obsahu celého spisu sp. zn. 4T/62/2020, ktoré konanie do času vydania napadnutého uznesenia nebolo právoplatne skončené, nemožno považovať za preukázané.

Obrana odsúdeného, že zameškané výživné z väčšej časti uhradil, o čom súdu predložil kópie podacích lístkov doposiaľ spolu v sume 1.870 eur (vrátane sumy 100 eur uhradenej ešte dňa 23.01.2018), tak relevantným spôsobom nebola preverená. Zároveň okresný súd vôbec neskúmal schopnosti, možnosti a majetkové pomery odsúdeného, na základe ktorých je možné posúdiť, do akej miery bol objektívne schopný plniť uloženú povinnosť. Nesplnenie uloženej povinnosti, resp. jej nesplnenie v celom rozsahu počas skúšobnej doby, totiž automaticky nemožno považovať za dôvod na premenu trestu. Takýto formálny postup súdu by popieral účel podmiennečného trestu so stanovením povinnosti uhradiť dlžné výživné, nakoľko jeho podstatou bolo a je vytvoriť podmienky na riadne a pravidelné hradenie výživného do budúcnosti a zároveň vytvoriť podmienky na hradenie zameškaného výživného, ktoré nebolo uhradené v minulosti. Uložením podmiennečného trestu odňatia slobody v kombinácii s uložením povinnosti uhradiť

v skúšobnej dobe dlžné výživné dal štát odsúdenému, ale aj poškodenému najavo, že hradenie výživného (bežného aj dlžného) má prednosť pred tým, aby bol odsúdený zbavený slobody, nakoľko je predpoklad, že takéto „napomenutie“ zo strany štátu bude dostatočné a zabezpečí práve pravidelné hradenie bežného výživného a zároveň aj pravidelné splácanie zameškaného výživného.

Pokiaľ tak doposiaľ bez pochybností nebolo preukázané, či a v akom rozsahu odsúdený plnil povinnosť zaplatiť zameškané výživné, je rozhodnutie okresného súdu predčasné, najmä keď na rozhodnutie mu v zmysle § 50 ods. 6 Tr. zák. plyní až dvojročná lehota. Nariadením nepodmienečného trestu by totiž odsúdený stratil zárobkové možnosti, čím by bola zmarená možnosť, aby zaplatil nielen zameškané výživné, ale aj platil bežné výživné, samozrejme za predpokladu, ak ho teraz hradí aspoň sčasti.

Okresný súd tiež pochybil, keď na verejnom zasadnutí neoboznámil aktuálny odpis registra trestov odsúdeného, ako dôkaz relevantný pre rozhodnutie o zaradení odsúdeného na výkon nariadeného trestu. Krajský súd záverom tiež poznamenáva, že pokiaľ súd postupom podľa § 50 ods. 8 Tr. zák. rozhoduje o spôsobe výkonu trestu za použitia ustanovenia § 48 ods. 4 Tr. zák., zároveň vo výroku uznesenia uvedie zákonné ustanovenie Tr. zák. o zaradení odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody, do ktorého odsúdeného skutočne aj zaraďuje, nie to do ktorého by mal byť bez aplikácie § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradený.

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Z uvedených dôvodov krajský súd podľa citovaného zákonného ustanovenia napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. V ďalšom konaní okresný súd opätovne preverí obranu odsúdeného, v akom rozsahu plnil uloženú povinnosť, ako aj jeho osobné a majetkové pomery, a až následne vo veci rozhodne v zmysle § 50 ods. 4 Tr. zák., a to aj s prihliadnutím na výsledok konania vedeného Okresným súdom Brezno pod sp. zn. 4T/62/2020, relevantný z hľadiska posúdenia vedenia riadneho života odsúdeným.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.